

Geliş Tarihi:

06.05.2022

Kabul Tarihi:

02.12.2022

Yayımlanma Tarihi:

31.12.2022

Kaynakça Gösterimi: Bozkurt, Y., & İneç, Z. F. (2021). Otantik bir uzaktan öğrenme ortamının öğrenmeye etkisinin incelenmesi. *İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 21(45), 1197-1218. doi: 10.46928/iticusbe.1113416

OTANTİK BİR UZAKTAN ÖĞRENME SİSTEMİNİN ÖĞRENMEYE ETKİSİNİN İNCELENMESİ*

Araştırma

Yeşim Bozkurt

Sorumlu Yazar (Correspondence)

yesimbozkurt88@hotmail.com

Zekeriya Fatih İneç

Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi

fatihinec@erzincan.edu.tr

Yeşim BOZKURT, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde Sosyal Bilimler Eğitimi Bilim Dalı Tezli Yüksek Lisans Programını tamamlamıştır.

Zekeriya Fatih İNEÇ, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde Sosyal Bilimler Eğitimi alanında Doçent Doktordur. Sosyal bilgiler eğitimi ve teknoloji entegrasyonu üzerine bilimsel çalışmaları bulunmaktadır. Öğretim teknolojileri, eğitimde araştırma yöntemleri, sosyal bilgiler öğretiminde materyal tasarımı, sosyal bilgilerde bilişim teknolojileri, eğitimde teknoloji entegrasyonu ve öğretim tasarımı üzerine lisans ve lisansüstü düzeyde dersler vermektedir.

*Çalışma, birinci yazarın yüksek lisans tez çalışmasına ait verilerin bir kısmını içermektedir.

OTANTİK BİR UZAKTAN ÖĞRENME ORTAMININ ÖĞRENMEYE ETKİSİNİN İNCELENMESİ

Yeşim BOZKURT
yesimbozkurt88@hotmail.com
Zekeriya Fatih İNEÇ
fatihinec@erzincan.edu.tr

Özet

Amaç: Bu araştırmada otantik öğrenme stratejisine göre yapılandırılan uzaktan bir öğrenme sisteminin T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersinde öğrencilerin akademik başarılarına, derse karşı tutumlarına ve tarihsel empati yapabilme becerilerine etkisini tespit etmek amaçlanmaktadır.

Yöntem: Çalışmada nicel araştırma yöntemlerinden yararlanılmıştır. Çalışma için nicel veri elde edebilmek için yarı deneysel model kullanılmıştır. Basit tesadüfi örnekleme ile seçilen bir okuldan kontrol grubuna 24, deney grubuna ise 30 öğrenci atanmıştır. Öğrencilerin akademik başarılarını tespit etmek için Altıkulaç (2014) tarafından geliştirilen akademik başarı testi, derse karşı tutumlarını belirleyebilmek için Yeşiltaş & Yılmaz (2015) tarafından geliştirilen tutum ölçeği, tarihsel empati yapabilme becerilerini ölçmek için ise Çalışkan & Demir (2019) tarafından geliştirilen Tarihsel Empati Ölçeği ön test ve son test olarak uygulanmıştır. Ölçeklerden elde edilen veriler bağımsız gruplar t-testi ile analiz edilmiştir.

Çalışmada otantik bir uzaktan öğrenme ortamı olarak İneç (2012) tarafından ADDIE (Analyze, Design, Development, Implementation & Evaluation) öğretim tasarım modeliyle geliştirilen bir coğrafi bilgi sistemleri uygulaması (Seyyah) kullanılmıştır. Bu çalışma için otantik öğrenme stratejisine uygun bir şekilde yapılandırılarak Seyyah'ın sürümü yükseltilmiştir. Sistem üzerindeki etkinlikler ise senaryoların ve kanıtların kullanıldığı kurgular üzerinden çoklu bir ortama dönüştürülmüş ve Seyyah'ın bir geo-medya uygulaması olarak kullanılması sağlanmıştır.

Bulgular: Çalışmadan elde edilen bulgular, deney grubu öğrencilerinin akademik başarılarının, derse karşı tutumlarının ve tarihsel empati yapabilme becerilerinin kontrol grubu öğrencilerine göre daha anlamlı bir fark gösterdiğini ortaya koymuştur.

Özgünlük: Çalışma, otantik öğrenmeyi gerçekleştiren uzaktan bir öğrenme sisteminin ilk kez uygulanması, COVID-19 pandemisinden etkilenmeyen deneysel bir sürece sahip olması ve T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersinde ilk defa otantik öğrenme stratejisinin uygulanması gibi nedenlerle önemli görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Tarihsel empati, Coğrafi bilgi sistemleri, Otantik öğrenme, Uzaktan eğitim, T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük

JEL Sınıflandırması: I29

INVESTIGATION OF THE EFFECT OF AN AUTHENTIC DISTANCE LEARNING ENVIRONMENT ON LEARNING

Abstract

Purpose: In this research, it is aimed to determine the effect of a distance learning system structured according to the authentic learning strategy on the academic achievement of the students in the Turkish Republic History of Revolution and Kemalism course, their attitudes towards the course and their ability to make historical empathy.

Method: Quantitative research methods were used in the study. A quasi-experimental model was used to obtain quantitative data for the study. 24 students were assigned to the control group and 30 students to the experimental group from a school selected by simple random sampling. The academic achievement test developed by Altıkulaç (2014) to determine the academic achievement of students, the attitude scale developed by Yeşiltaş & Yılmazer (2015) to determine their attitudes towards the course, and the Historical Empathy Scale developed by Çalışkan & Demir (2019) to measure their historical empathy skills. It was applied as a pre-test and post-test. The data obtained from the scales were analyzed with the independent groups t-test.

As an authentic distance learning environment, a geographic information systems application called Seyyah, which was developed by İneç (2012) with the ADDIE (Analyze, Design, Development, Implementation & Evaluation) instructional design model, was used. For this study, Seyyah was configured and upgraded in accordance with the authentic learning strategy. The activities on the system, on the other hand, were transformed into a multi-environment through fictions using scenarios and evidence, and Seyyah was used as a geo-media application.

Findings: The results obtained in the study revealed that the academic achievements, attitudes towards the course and the ability of historical empathy of the experimental group students showed a more significant difference compared to the control group students.

Originality: The study is considered important for reasons such as the first implementation of a distance learning system that performs authentic learning, the fact that it has an experimental process that is not affected by the COVID-19 pandemic, and the implementation of an authentic learning strategy for the first time in the Turkish Republic History of Revolution and Kemalism course.

Keywords: Historical empathy, Geographical information systems, Authentic learning, Distance education, History of Turkish Republic Revolution and Kemalism

JEL Classification: I29

GİRİŞ

Yaşadığımız yüzyıldaki bilgi düzeyindeki artış, toplumları sosyolojik açıdan değiştirmekle birlikte var olan her şeyin tabiatını da farklılaştırmaktadır. Bu süreçten etkilenen alanların başında ise eğitim gelmektedir. Başta eskiyen paradigmalardan yerini alan sorgulayan, araştıran, problem çözen, akıl yürüten, iletişim kurabilen, eleştirel ve yaratıcı düşünebilen çok yönlü öğrencilerin yetiştirilmesini amaçlayan eğitim hedefleri yeni paradigmalardan temelini oluşturmaktadır (Duran, 2014).

Bilginin bilişsel süreçlerde çok boyutlu olarak yapılandırılmasını amaçlayan eğitim paradigmaları ise öğrenme sürecinin öğretim stratejileriyle kılavuzlanmasını sağlamaktadır. Öğrenenler bu sayede geleneksel öğrenme ortamlarından uzaklaşırken öğrenme etkinliklerini kendileri deneyimleyebilmektedir. Böylece öğrenme stratejileri öğrenenlerin öğrenme sürecinde aktif olmalarını ve rol almalarını sağlayarak öğrenme deneyimlerinin edinimini kolaylaştırmaktadır (Uyar Usulan, 2006). Tercih edilen bilgi bilişsel süreçlerde anlamlı hale getirilirken davranışa dönüştürme yöntemleri de öğrenenler tarafından belirlenmektedir (Yanpar Şahin, 1994). Dolayısıyla öğrenme stratejileri öğrenenlerin neyi nasıl öğrenebildiklerini belirlemelerine, verimli, kalıcı ve istedik öğrenmeler gerçekleştirmelerine yardımcı olmaktadır (Kulakaç, 2020). Bu desteği sağlayan stratejilerden biri de otantik öğrenmedir.

Otantik öğrenme kavramının tabiatını anlayabilmek için ilk olarak otantik kelimesini incelemek gerekmektedir. Türk Dil Kurumu güncel sözlüğe göre otantik kavramı “eskiden beri mevcut olan özelliklerini taşıyan, orijinal” olarak tanımlanmaktadır (Türk Dil Kurumu [TDK], 2020). Bektaş ve Horzum (2019:11) ise otantik kavramını “aslına uygun ve eskiden beri sahip olduğu özellikleri sürdüren” olarak ifade etmiştir. Bir sıfat olarak kullanılan ve dilimize Fransızcadan geçen *authentique* kelimesi (TDK, 2020) günlük hayatta kültür, hayat tarzı, giysi, aksesuar, folklor, müzik, sanat, ortam, kafe, mağaza, ürün, yiyecek gibi birçok alanda kullanılmaktadır (Bektaş ve Horzum, 2019:11). Öğrenme sürecinde otantik kelimesi ile bağlantı kurulurken ise otantik öğrenme kavramına başvurulmaktadır (İneç, 2020a:17). Bu ifade öğretim sürecinde yeni kullanılan bir strateji kavramı olmamakla birlikte özünde usta-çırak ilişkisini barındırmaktadır (Lombardi, 2007). Gerçek hayat bağlamı olan teorik bilgi böylece deneyimler aracılığıyla becerilere dönüşmektedir (İneç, 2020b:93).

Otantik öğrenme öğrenenlere çeşitli problemler, etkinlikler ve görevler sunarak onları gerçek dünyaya hazırlayan bir öğrenme stratejisidir (Bektaş ve Horzum, 2019:11-12). Bu strateji doğal ortamlarda yaparak yaşayarak öğrenmeyi, keşfetmeyi, sorgulayarak araştırma yapmayı ve bu doğrultuda gerçek hayattan somut yaşantılar elde etmeyi gerektiren bir süreç olduğundan; etkili ve verimli bir öğrenme için oldukça büyük önem taşımaktadır (Hastürk ve Çetin, 2020).

İlgili literatür incelendiğinde otantik öğrenmenin genel anlamda ders sürecinde öğrenenlerin gerçek dünya ile bağlantı kurabilmelerine ve doğal olarak gerçek hayatın hazır hale getirilmesine fırsat sunan bir strateji olarak tanımlandığı görülmektedir (İneç, 2020a: 35). Sosyal bilgiler dersi ise özel amaçları doğrultusunda gerçek hayat bağlamına vurgu yaparak çeşitli deneyimlerin sürece dahil edilmesini

sağlamaktadır. Bununla birlikte otantik öğrenmenin merkezinde öğrencinin bulunduğu görülmektedir. Öğretmen bir usta olarak öğrencileri bilişsel çıraklık yöntemiyle eğitmekte ve bir rol model olarak öğrencilerine iş birliği içerisinde çalışmayı ve elde edilen bilginin paylaşılmasını öğretmektedir. Böylece öğrenme hedeflerinin gerçekleşmesinde öğrencilerin aktif olmasını sağlayarak yaparak ve yaşayarak öğrenmeye destek olmaktadır (İneç, 2020b:95-105).

Otantik öğrenme, otantik öğretim tasarımıyla bir öğretim stratejisi olarak yapılandırılırken, otantik görevlerle süreç başlamakta, çok disiplinli yapılarla öğrenciler iş birliği yapmaktadır. Rehberlik ve koçluk özelliği sayesinde Vygotsky'nin bilişsel gelişim kuramında vurguladığı yapılandırıcı destek gerçekleşmekte; çeşitli öğretim yöntem ve tekniklerin kullanılmasıyla öğrenciler farklı bakış açıları ile demokrasi kültürünü de kazanmaktadır. Bu özellikler, otantik görevler sayesinde gerçekleşirken, öğretme-öğrenme süreçlerinin planlanıp uygulanmasına da zemin hazırlamaktadır. Otantik görevler sayesinde öğrenenler gerçek bir dünya probleminde yola çıkarak gereken bilgi, beceri ve tutumları kazanarak bu problemlere çözüm üretebilmektedir (Rule, 2006). Bu görevler öğretim programıyla ilişkilendirilen gerçek dünya problemlerine ve uygulamalarına dayanmakta bu sürecin sonunda gerçek dünya bağlamında çeşitli ürünler ortaya çıkmaktadır (İneç, 2020a:19-21). Gerçek dünya bağlamının sınıf ortamına taşınmasında ise etkileşimli teknolojiler büyük bir rol oynamaktadır. Kanıt ve senaryo temelli öğrenme gibi yaklaşımlardan yararlanılabilen dijital otantik öğrenme ortamları sayesinde tarihi bir döneme ya da farklı bir coğrafyaya iş birliği ile öğrenenleri transfer etmek mümkündür. Hatta öğrenenler bu sayede sosyal bilimlerde deney yapma imkanına dahi kavuşabilmektedir (İneç, 2017; İneç & Akpınar, 2017). Nitekim bu dersin doğrudan bilgi aktarımı ile yürütüldüğü; erişilen kaynakların sınırlı olduğu, gerçek hayat problemleriyle desteklenmediği anlaşılmaktadır (Akbaba, 2009; Körhasan, 2022). Oysaki teorik bir içeriğin ötesinde kanıtlardan yararlanılan, sözlü tarih çalışmaları gibi yeni yaklaşımlar sayesinde gerçek hayat temelinde gerçekleştirilen bir sürecin talep edildiği de görülmektedir (Kalelioğlu, 2017). Bu çerçevede T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersinde otantik öğrenme stratejisi ile yeni teknolojilerin birleşimi sonucunda ne tür imkanların ortaya çıkacağı merak konusudur. Özellikle COVID-19 pandemisinde doğrudan bilgi aktarımının gerçekleştiği uzaktan eğitim platformlarının (Sığın, 2020) karşısında yapılandırmacı anlayışa uygun bir öğrenme stratejisinin teknoloji ile entegrasyonu öğrenenlerin akademik başarılarına, derse karşı tutumlarına ve tarihsel empati kurma becerilerine olan etkisi araştırılması gereken bir problem durumudur.

Araştırmanın Amacı ve Önemi

Bu araştırma sekizinci sınıf T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi kapsamında yer alan “Milli Bir Destan: Ya İstiklal Ya Ölüm!” ünitesinin otantik öğrenme stratejisiyle oluşturulmuş otantik bir uzaktan öğrenme sistemiyle aktarımının, öğrencilerin akademik başarılarına, derse karşı tutumlarına ve tarihsel empati yapabilme becerilerine etkisini tespit etmeyi amaçlamaktadır. T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi öğretim programında temel beceriler yer almamasına rağmen, deneysel süreçte

öğrencilerin tarihsel empati yapabilme becerilerinin otantik öğrenme stratejisiyle incelenmesi de hedeflenmiştir.

Bu doğrultuda geliştirilen ve otantik bir uzaktan öğrenme platformu olan Seyyah (v.2 otantik) uygulaması ise web tabanlı bir coğrafi bilgi sistemleri uygulaması olarak tanımlanmaktadır (İneç, 2012). Seyyah, pandemi döneminde öğrencilerin akademik başarılarını, derse karşı tutumlarını ve tarihsel empati yapabilme becerilerini geliştirmek için tasarlanmıştır. Bu nedenle araştırma, otantik bir öğrenme stratejisine sahip olan uzaktan bir öğrenme sisteminin ilk kez uygulanması ve pandemi sürecinden etkilenmeyen deneysel bir sürece sahip olması bakımından önem taşımaktadır. Ayrıca sekizinci sınıf T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi kapsamında otantik öğrenme stratejisine başvuru herhangi bir çalışmaya da rastlanılmamıştır. Dolayısıyla bu araştırma, sekizinci sınıf T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi kapsamında otantik öğrenme ile gerçekleştirilen ilk çalışmadır.

Araştırma Problemi

Araştırmanın temel problem cümlesi şu şekildedir:

T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersinde otantik bir uzaktan öğrenme sisteminin (Seyyah) öğrencilerin akademik başarılarına, derse yönelik tutumlarına, tarihsel empati becerilerine etkisi nasıldır? Bu problem doğrultusunda şu alt problemlere cevap aranmıştır:

- Otantik bir uzaktan öğrenme sisteminin öğrencilerin akademik başarılarına etkisi nedir?
- Otantik bir uzaktan öğrenme sisteminin öğrencilerin derse yönelik tutumlarına etkisi nedir?
- Otantik bir uzaktan öğrenme sisteminin öğrencilerin tarihsel empati becerilerine etkisi nedir?

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Bu çalışmada yarı deneysel model kullanılmıştır. Bu desenin tercih edilmesinin nedeni MEB tarafından belirlenen şubelerde bulunan öğrencilerin kontrol ve deney gruplarına rastgele atanamamasıdır. Dolayısıyla çalışmada denkleştirilmemiş kontrol grubu ön test–son test deseninden faydalanılmıştır (Creswell, 2016: 168-172).

Çalışma Grubu

Bu araştırmanın çalışma grubunu Erzincan il merkezinde bulunan bir ortaokulda öğrenim gören 30 deney, 24 kontrol grubu olmak üzere toplam 54 sekizinci sınıf öğrencisi oluşturmaktadır. Okulun belirlenmesinde basit tesadüfi örneklemeden yararlanılmıştır. Basit tesadüfi örnekleme yöntemi, evrende yer alan bütün birimlerin seçimde eşit şansa sahip olduğu örnekleme yöntemidir (Kılıç, 2013).

Kontrol ve deney gruplarının belirlenmesinde, araştırma sürecinde yarı deneysel bir desen benimsendiğinden gruplar rastgele olarak atanmış ancak bu gruplarda yer alan öğrenciler gruplara

homojen bir şekilde dağıtılamamıştır. Bu çerçevede ulaşılan şubeler kontrol ve deney grubu olarak atanmıştır.

Veri Toplama Araçları

Araştırma kapsamında verilerin elde edilmesinde, Altıkulaç (2014) tarafından geliştirilen T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Akademik Başarı Testi, Yeşiltaş ve Yılmaz (2015) tarafından geliştirilen T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersine Yönelik Tutum Ölçeği, Çalışkan ve Demir (2019) tarafından geliştirilen Tarihsel Empati Ölçeği ve Kişisel Bilgi Formu kullanılmıştır. Nicel veri toplama araçlarının derlenmesi için ilgili literatür taranmıştır. Tespit edilen ölçekler üç sosyal bilgiler eğitimi uzmanı tarafından incelenmiş ve bunlardan bazılarının kullanımı aşağıdaki gerekçelerle uygun görülmüştür. Kullanılan veri toplama araçları ve bunlara ait geliştirme safhaları şu şekildedir:

Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Akademik Başarı Testi (TCİTADABT). Literatür incelemesinde farklı araştırmacılar tarafından çeşitli ölçeklerin geliştirildiği tespit edilmiştir. Üç bağımsız sosyal bilgiler uzmanı tarafından incelenen bu ölçeklerin üçünün Bloom Taksonomisi'nin bilgi basamağına, Altıkulaç (2014) tarafından geliştirilen ölçeğin ise daha üst düzey bilişsel basamaklar içinde değerlendirilebilecek maddeleri ölçebildiği tespit edilmiştir. Otantik öğrenmenin öğrencilerdeki sentez, tasarım, kurgu ve değerlendirme gibi üst düzey bilişsel becerileri desteklemesi (Mims, 2003) nedeniyle Altıkulaç (2014) tarafından geliştirilen ölçek tercih edilmiştir. Ön uygulama neticesinde yüz maddenin otuza düşürülmesiyle ortaya çıkarılan başarı testinin Cronbach'ın α değeri araştırmacı tarafından .89, bu araştırmada ise .90 olarak tespit edilmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersine Yönelik Tutum Ölçeği (TCİTADYTÖ). Öğrencilerin derse karşı tutumlarını tespit etmek için Yeşiltaş ve Yılmaz (2015) tarafından geliştirilen ve Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısı .80 olan TCİTADYTÖ kullanılmıştır. Tutum ölçeğinin alt boyutlarına ilişkin Cronbach α iç tutarlılık katsayıları, birinci boyutu olan sevgi boyutu için .84, ikinci boyutu olan ilgi boyutu için .82, üçüncü boyutu olan önem boyutu için .76 olarak hesaplanmıştır. Bu araştırmada ise Cronbach α iç tutarlılık katsayıları birinci boyutu olan sevgi boyutu için .90, ikinci boyutu olan ilgi boyutu için .84, üçüncü ve son boyutu olan önem boyutu için .77 olarak belirlenmiştir.

Ölçek 23 maddeden oluşmaktadır. Ölçeğin 4 maddesi olumsuz tutum cümlelerini, 19 maddesi olumlu tutum cümlelerini ifade etmektedir. Tutum ölçeği beş dereceli likert tipi ölçektir. Sorular “Tamamen Katılıyorum.” (5), “Katılıyorum.” (4), “Kararsızım.” (3), “Katılmıyorum.” (2), “Tamamen Katılmıyorum.” (1) seçeneklerini içermektedir ve seçenekler olumludan olumsuza doğru puanlanmıştır.

Tarihsel Empati Ölçeği (TEÖ). Öğrencilerin tarihsel empati becerilerini ölçmek için Çalışkan ve Demir (2019) tarafından geliştirilen TEÖ kullanılmıştır. Ölçeğin Cronbach α güvenilirlik katsayısı .81 olarak hesaplanırken, alt boyutları olan bilişsel empati boyutu için bu değer .76, duyuşsal empati

boyutu için ise .69 olarak hesaplanmıştır. Ölçeğin test- tekrar test güvenilirlik katsayısı sonucu .89 olarak hesaplanırken, bilişsel empati boyutu için .82 olarak, duyuşsal empati boyutu için ise .93 olarak hesaplanmıştır. Bu değerler geliştirilen ölçeğin güvenilir bir ölçme aracı olduğunu göstermektedir.

Kişisel Bilgi Formu (KBF). Araştırma sürecinde deneysel çalışmaya katılan öğrencilere ait bilgilerin toplanması amacıyla dört maddeden oluşan KBF'den yararlanılmıştır. Formda öğrencilere ait kişisel bilgilerin yanı sıra öğrencilerin internete ve kişisel bilgisayara erişme durumları araştırılmıştır.

Materyal

Araştırmada otantik öğrenmenin uzaktan öğrenmeyle yürütüleceği platform olarak İneç (2012) tarafından geliştirilen Seyyah adlı uygulama seçilmiştir. Seyyah internet tabanlı bir coğrafi bilgi sistemleri uygulaması olup, sosyal bilgiler öğretimine yönelik geliştirilmiş çok yönlü bir programdır. Seyyah, ADDIE öğretim tasarımı modeline göre geliştirilmiştir. Seyyah'ın bu araştırmada kullanılabilmesi için bazı kodları ile veri tabanı geliştirilerek sürümü yükseltilmiş ve otantik öğrenmeye uygun hale getirilmiştir.

Geliştirme & Uyarlama Süreci. Araştırma kullanılan Seyyah adlı öğretim materyalinin geliştirilme süreci şu şekildedir:

ADDIE öğretim tasarımı modelinin ilk basamağı olan analiz aşaması, öğrenciye hangi konuların aktarılacağına belirlenmesi sürecidir. Bu basamakta İneç (2012) tarafından problem durumu tanımlanarak, çalışmanın hedef kitlesi tespit edilmiştir. Ardından bu kitlenin hazır bulunuşluk düzeylerinin ve ihtiyaçlarının analizi yapılmıştır.

ADDIE öğretim tasarımı modelinin ikinci basamağı olan tasarım aşaması, belirlenen hedeflerin nasıl öğrenileceğinin planlanmasını kapsamaktadır. Bu aşamada Seyyah'ın taslak tasarımı ile öğrenme sürecinin tasarımı planlanmıştır. Araştırmada belirlenen hedeflere ulaşabilmek için kullanılacak olan materyallerin, süreçte yer alan etkinliklerin, öğretim yönteminin ve değerlendirmenin nasıl gerçekleştirileceğinin tasarımı yapılmıştır. Ders içeriğine bağlı olarak öğrenenlerin hedeflere ulaşabilmesi için Seyyah'ın grafik ara yüzü (GUI) tasarımı gerçekleştirilmiştir. Tasarımda yer alan ve sıkça kullanılacak olan harita navigasyonunun ve bilgi panelinin konumları belirlenmiştir. Tasarım sürecinde öğrencilerin görsel algılarına hitap eden küçük simgeler kullanılmıştır (İneç, 2012).

ADDIE öğretim tasarımı modelinin üçüncü basamağı olan geliştirme aşamasında, süreçte kullanılması planlanan Seyyah hazır hale getirilmektedir (İneç ve Akpınar, 2012). Tasarımın bu aşamasında İneç tarafından çeşitli program dilleri ile Seyyah uygulamasının fonksiyonları ayarlanmış ve uygulama çalışır hale getirilmiştir (İneç, 2012).

ADDIE öğretim tasarımı modelinin dördüncü basamağı olan uygulama aşamasında, İneç tarafından tasarımı gerçekleştirilen Seyyah uygulaması öğrencilere sunulmuştur. Seyyah uygulamasının tanıtımı yapıldıktan sonra öğrenciler öğrenmeye Seyyah uygulaması ile devam etmiştir (İneç, 2012).

ADDIE öğretim tasarımı modelinin son basamağı olan değerlendirme aşaması, öğretim sürecinin etkililiğinin tespit edildiği ve geri dönütlerin alındığı aşamadır. İneç (2012) tarafından bu aşamada bir akademik başarı testi uygulanmıştır. Testten elde edilen veriler ile öğrencilerin süreçte gerçekleştirmiş olduğu etkinlikler incelenerek analiz edilmiştir.

Uzaktan Eğitim Sisteminin (Seyyah) Kullanımı. Sistem otantik öğrenmeyi gerçekleştirmeye uygun olup, internet bağlantısı bulunan bütün cihazlar ile sisteme erişim sağlanabilmektedir. Aşağıdaki görselde Seyyah uygulamasının genel görünümü belirtilmiştir. Zemine yerleştirilen Türkiye haritası üzerinde olayların yaşandığı yerler ikonlarla gösterilmiştir (Şekil 1).

Şekil 1. Otantik uzaktan eğitim sistemi (Seyyah v2.0)

Öğrenciler Seyyah'a erişebilmek için sol tarafta yer alan kullanıcı adı ve şifre bölümünden, kendileri için belirlenen kullanıcı adı ve şifrelerle sisteme erişerek navigasyon pencerelerinde iş birliği içerisinde bilgi yapılandırmaktadır. Ancak bu çalışma için Seyyah'ın navigasyon pencereleri otantik öğrenme stratejisini gerçekleştirmek amacıyla senaryo tabanlı ve kanıt temelli öğrenmeye uygun hale getirilmiştir. Bunun içinse konuyla bağlantılı türküler kanıt temelli öğrenme için tespit edilmiş ve stüdyo ortamında seslendirilerek senaryolaştırılan içeriğe entegre edilmiştir. Bu şekilde oluşturulan otantik içerikler navigasyon pencerelerinde görüntülenmektedir. Seyyah'ın navigasyon haritası ise milli mücadelenin gerçekleştirildiği coğrafyayı kapsayacak şekilde oluşturulmuştur. Öğrencilerin bu harita üzerindeki etkileşimi gerçekleştirmeleri içinse navigasyon pencerelerinde iş birliği yaparak sosyal bir ortam oluşturmaları ve böylece kendi ürünlerini yaratmaları amaçlanmıştır (Şekil 2).

Şekil 2. Seyyah v2.0

Seyyah'ın öğrencilere tanıtımı için bir kullanım kılavuzu oluşturulmuştur. Seyyah'a erişim ise ikinci araştırmacıya ait olan <https://www.precoder.net/> alan adı üzerinden gerçekleştirilmiştir. Öğrenciler adresi açtıktan sonra giriş ekranına kendilerine verilen kullanıcı adı ve şifrelerle erişim sağlamış, ardından Seyyah'ın ana sayfasına yönlendirilmiştir. Öğrenciler, ünitenin ilk konusunu birinci, ünite planına göre ilerleyen konuları ise sırasıyla ve öz-düzenlemeye uygun bir şekilde görmüşlerdir. Bu nedenle öğrencilerin Seyyah'ı kullanmak için özel bir beceriyi kullanmaları gerekmemektedir.

Seyyah, otantik öğrenme stratejisine uygun olarak tasarlandığından öğrencilerin uzaktan öğrenme faaliyetlerini desteklemesi ve gerçekleştirmesi için deney grubuna belirlenen çalışma takvimine göre uygulanmıştır. Sistem üzerindeki aşamalar, ünite planına göre tasarlanmış ve sistemin veri tabanına yüklenmiştir. Bu bağlamda işleyiş bütünüyle ünite planına uygun olarak yürütülmüştür.

Pandemi sürecinde okulların tamamen uzaktan eğitime geçmesiyle Seyyah üzerindeki tüm öğretim faaliyetleri gerçekleştirilebilmektedir. Yüz yüze eğitimin olduğu durumda ise Seyyah FATİH projesine entegre çalışabildiğinden öğretmenler tarafından kullanılabilir. Ayrıca Seyyah formal ve informal ortamlarda öğrencilerin erişimine sürekli açık durumdadır.

Verilerin Toplanması

Araştırma 2020-2021 güz yarıyılında gerçekleştirilmiştir. Birinci araştırmacı dersi yürütecek olan öğretmen ile görüşmüştür. Sürecin nasıl gerçekleştirileceği ve geliştirilen uygulama (Seyyah) hakkında detaylı bilgi sunulmuştur.

Araştırmaya katılan deney ve kontrol gruplarına “Millî Bir Destan: Ya İstiklal Ya Ölüm!” ünitesi için on dört ders saatini kapsayan bir zaman dilimi ayrılmıştır (Millî Eğitim Bakanlığı [MEB], 2018). Süreçte deney grubu otantik bir uzaktan öğrenme sistemiyle ders işlemiştir, kontrol grubu ise oluşturulan bu ortamdan etkilenmeden sürece devam etmiştir. Araştırma sürecinin başında deney ve kontrol gruplarına TCİTADABT, TCİTADYTÖ, TEÖ ön test olarak uygulanmış, araştırma sonunda ise yine bu ölçekler son test olarak uygulanmıştır. Bunlara ek olarak deney grubu öğrencilerine ilişkin faaliyetler Seyyah’ın veri tabanından anlık olarak takip edilmiştir. Deney ve kontrol gruplarına ilişkin bilgileri betimleyen Tablo 1 aşağıda verilmiştir.

Tablo 1. Öğrenci bilgileri

Özellik	Boyut	Deney Grubu		Kontrol Grubu	
		<i>f</i>	%	<i>f</i>	%
Cinsiyet	Kız	16	53,3	8	33,3
	Erkek	14	46,7	16	66,7
Aylık ortalama gelir	1500- 2500 TL	6	20	3	8,82
	2500 TL ve üzeri	24	80	21	91,18
Bilgisayara sahip olma	Evet	25	83,3	20	83,3
	Hayır	5	16,7	4	16,7
İnternete sahip olma	Evet	28	93,3	21	87,5
	Hayır	2	6,7	3	12,5

Tablo 1’e göre grupların bilgisayara sahip olma yönünden eşit, internete sahip olma yönünden ise deney grubu lehine bir farklılık olduğu görülmektedir. Ancak aylık ortalama gelir ise kontrol grubunun lehinedir. Bu bağlamda elde edilecek sonuçlar fırsat eşitliğinin sağlanması açısından önemli olup, genel tablo ise grupların eşit olarak ifade edilmesini sağlayabilir.

Verilerin Analizi

Araştırmanın birinci alt problemine ilişkin cevap elde edebilmek amacıyla TCİTADABT katılımcılara ön-test, son-test olarak uygulanmış olup elde edilen veriler arasında anlamlı bir farklılığın tespiti için bağımsız gruplar t-testinden yararlanılmıştır.

Araştırmanın ikinci alt problemine cevap bulabilmek için katılımcılara TCİTADYTÖ öğrencilere ön-test, son-test olarak uygulanmış olup, elde edilen veriler arasındaki farklılığın tespiti için bağımsız gruplar t-testinden faydalanılmıştır.

Araştırmanın üçüncü alt problemine ilişkin cevap elde edebilmek amacıyla katılımcılara TEÖ ön-test, son-test olarak uygulanmış olup ulaşılan veriler arasında farklılığın yönü ve düzeyinin tespiti için bağımsız gruplar t-testinden yararlanılmıştır.

Etik Kurul İzni

Araştırma, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi İnsan Araştırmaları Etik Kurulu'nun 30/11/2020 tarih ve 10/20 protokol numaralı Etik Kurul onayıyla gerçekleştirilmiştir.

BULGULAR

Çalışmanın alt problemleri doğrultusunda TCİTADABT'den, TCİTADTYÖ ve TEÖ'den elde edilen ön test son test verilerine ilişkin nicel bulgulara aşağıda yer verilmiştir.

Birinci Alt Problem

Araştırmada birinci alt problem olarak “Otantik bir uzaktan öğrenme sisteminin (Seyyah) öğrencilerin akademik başarılarına etkisi nedir?” sorusu belirlenmiştir. Bu soruya yanıt bulabilmek amacıyla deney ve kontrol grubundaki öğrencilere TCİTADABT ön-test, son-test olarak uygulanmıştır. Elde edilen ön-test, son-test sonuçları arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığını tespit edebilmek için veriler SPSS veri analiz programı kullanılarak bağımsız gruplar t-testi ile analiz edilmiştir. Elde edilen bulgular aşağıdaki tablolarda sunulmuştur.

Tablo 2. Deney ve kontrol grubu öğrencilerinin TCİTADABT ön-test puanlarına ilişkin bağımsız gruplar t-testi sonucu

	N	$\bar{x}$	S	sd	t	p
Deney Grubu	30	13,8667	6,55	52	-,161	,872
Kontrol Grubu	24	14,1667	7,08			

Tablo 2 incelendiğinde deney grubunun TCİTADABT ön testinden aldığı toplam puan ortalaması $\bar{x}=13,8667$ olarak belirlenirken, kontrol grubunun TCİTADABT ön-testinden aldığı toplam puan ortalaması $\bar{x}=14,1667$ olarak belirlenmiştir. Tablo 2'ye göre deney ve kontrol gruplarının ön-test sonuçlarına bakıldığında gruplar arasında anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir [$t(52)= -,161;p>.05$]. Bu sonuca göre deney ve kontrol gruplarının uygulama süreci öncesinde birbirlerine denk olduğu ifade edilebilir.

Tablo 3. Deney ve kontrol grubu öğrencilerinin TCİTADABT son-test puanlarına ilişkin bağımsız gruplar t-testi sonucu

	N	$\bar{x}$	S	sd	t	p
Deney Grubu	30	22,1333	4,89	52	6,306	,000
Kontrol Grubu	24	12,2083	6,66			

Tablo 3 incelendiğinde deney grubunun TCİTADABT son-testinden aldığı toplam puan ortalaması $\bar{x}=22,1333$ olarak tespit edilirken, kontrol grubunun TCİTADABT son-testinden aldığı toplam puan ortalaması $\bar{x}=12,2083$ olarak tespit edilmiştir. Tablo 3'e göre deney ve kontrol gruplarına son-test olarak uygulanan TCİTADABT sonucunda gruplar arası anlamlı bir farklılık bulunmuştur [$t(52)= 6,306;p<.05$]. Bulunan bu fark deney grubu lehine olmuştur.

Elde edilen bu bulgular doğrultusunda, otantik bir uzaktan öğrenme sistemi kullanılan deney grubu öğrencilerinin, bu sisteme dahil edilmeyen kontrol grubu öğrencilerine göre daha başarılı olduğu söylenebilir. Dolayısıyla T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi “Milli Bir Destan: Ya İstiklal Ya Ölüm” ünitesi konularının öğretilmesi için geliştirilen otantik bir uzaktan öğrenme sisteminin dersi öğretme sürecinde kullanılmasının öğrencilerinin başarılarını olumlu etkilediği görülebilir.

İkinci Alt Problem

Araştırmada ikinci alt problem olarak “Otantik bir uzaktan öğrenme sisteminin (Seyyah’ın) öğrencilerin derse yönelik tutumlarına etkisi nedir?” sorusu belirlenmiştir. Bu soruya cevap bulabilmek amacıyla deney ve kontrol grubundaki öğrencilere TCİTADYTÖ ön-test, son-test olarak uygulanmıştır. Elde edilen ön-test, son-test sonuçları arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığını belirleyebilmek için bağımsız gruplar t-testi analizi yapılmıştır. Elde edilen bulgular kullanılan ölçeğin alt boyutlarını kapsayacak şekilde aşağıda tablolarla gösterilmiştir.

Sevgi Alt Boyutu.

Tablo 4. Deney ve kontrol gruplarının TCİTADYTÖ, sevgi alt boyutundan elde edilen ön-test puanlarına ilişkin bağımsız gruplar t-testi sonucu

	N	$\bar{x}$	S	sd	t	p
Deney Grubu	30	59,4667	9,0467	52	,616	,542
Kontrol Grubu	24	57,9167	9,3572			

Tablo 4 incelendiğinde deney grubunun TCİTADYTÖ sevgi alt boyutu ön-testinden aldığı toplam puan ortalaması $\bar{x} = 59,4667$ olarak tespit edilirken, kontrol grubunun TCİTADYTÖ sevgi alt boyutu ön-testinden aldığı toplam puan ortalaması $\bar{x} = 57,9167$ olarak tespit edilmiştir. Tablo 4’e göre deney ve kontrol gruplarına ön-test olarak uygulanan TCİTADYTÖ sevgi alt boyutu sonuçlarında gruplar arası anlamlı bir farklılık olmadığı görülmüştür [$t(52) = ,616; p > .05$]. Bu sonuca göre kontrol ve deney grubu öğrencilerinin denk olduğu söylenebilir.

Tablo 5. Deney ve kontrol gruplarının TCİTADYTÖ, sevgi alt boyutundan elde edilen son test puanlarına ilişkin bağımsız gruplar t-testi sonucu

	N	$\bar{x}$	S	sd	t	p
Deney Grubu	30	65,6000	4,0137	52	4,931	,000
Kontrol Grubu	24	58,0833	7,0520			

Tablo 5 incelendiğinde deney grubunun TCİTADYTÖ sevgi alt boyutu son- testinden elde ettiği toplam puan ortalaması $\bar{x} = 65,6000$ olarak tespit edilirken, kontrol grubunun TCİTADYTÖ sevgi alt boyutu son-testinden elde ettiği toplam puan ortalaması $\bar{x} = 58,0833$ olarak tespit edilmiştir. Tablo 5’e göre deney ve kontrol gruplarına son-test olarak uygulanan TCİTADYTÖ sevgi alt boyutu sonuçlarında gruplar arası anlamlı bir farklılık belirlenmiştir [$t(52) = ,4,931; p < .05$]. Belirlenen bu fark deney grubu lehinedir.

İlgi Alt Boyutu.

Tablo 6. Deney ve kontrol gruplarının TCİTADYÖ, ilgi alt boyutundan elde edilen ön-test puanlarına ilişkin bağımsız gruplar t-testi sonucu

	N	$\bar{x}$	S	sd	t	p
Deney Grubu	30	20,9261	3,027	52	,917	,542
Kontrol Grubu	24	20,8273	4,007			

Tablo 6 incelendiğinde deney grubunun TCİTADYÖ, ilgi alt boyutu ön-testinden aldığı toplam puan ortalaması $\bar{x}=20,9261$ olarak ölçülürken, kontrol grubunun TCİTADYÖ ilgi alt boyutu ön-testinden aldığı toplam puan ortalaması $\bar{x}= 20,8273$ olarak ölçülmüştür. Tablo 6'ya göre deney ve kontrol gruplarına ön-test olarak uygulanan TCİTADYÖ ilgi alt boyutu sonuçlarında gruplar arası anlamlı bir farklılık olmadığı görülmüştür [$t(52) = ,917; p>.05$]. Bu sonuca göre kontrol ve deney grubu öğrencilerinin uygulama öncesinde denk olduğu söylenebilir.

Tablo 7. Deney ve kontrol gruplarının TCİTADYÖ, ilgi alt boyutundan elde edilen son-test puanlarına ilişkin bağımsız gruplar t-testi sonucu

	N	$\bar{x}$	S	sd	t	p
Deney Grubu	30	23,9000	1,47040	52	4, 803	,001
Kontrol Grubu	24	20,6234	3,35977			

Tablo 7 incelendiğinde deney grubunun TCİTADYÖ ilgi alt boyutu son-testinden elde ettiği toplam puan ortalaması $\bar{x}=23,9000$ olarak belirlenirken, kontrol grubunun TCİTADYÖ ilgi alt boyutu son-testinden elde ettiği toplam puan ortalaması $\bar{x}= 20,6234$ olarak belirlenmiştir. Tablo 7'ye göre deney ve kontrol gruplarına son-test olarak uygulanan TCİTADYÖ ilgi alt boyutu sonuçlarında gruplar arası anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir [$t(52)= , 4,803;p< .05$]. Tespit edilen bu fark deney grubu lehinedir.

Önem Alt Boyutu.

Tablo 8. Deney ve kontrol gruplarının TCİTADYÖ, önem alt boyutundan elde edilen ön-test puanlarına ilişkin bağımsız gruplar t-testi sonucu

	N	$\bar{x}$	S	sd	t	p
Deney Grubu	30	17,8453	2,4506	52	-,136	,892
Kontrol Grubu	24	17,9167	1,9318			

Tablo 8 incelendiğinde deney grubunun TCİTADYÖ önem alt boyutu ön- testinden aldığı toplam puan ortalaması $\bar{x}=17,8453$ iken, kontrol grubunun TCİTADYÖ alt boyutu ön-testinden aldığı toplam puan ortalaması $\bar{x}= 17,9167$ 'dir. Tablo 8'e göre deney ve kontrol gruplarına ön-test olarak uygulanan TCİTADYÖ önem alt boyutu sonuçlarında gruplar arası anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir [$t(52)=,892;p>.05$]. Dolayısıyla kontrol ve deney grubu öğrencilerinin uygulama öncesinde denk olduğu ifade edilebilir.

Tablo 9. Deney ve kontrol gruplarının TCİTADYTÖ, önem alt boyutundan elde edilen son-test puanlarına ilişkin bağımsız gruplar t-testi sonucu

	N	$\bar{x}$	S	sd	t	p
Deney Grubu	30	20,4680	,89443	52	4,904	,000
Kontrol Grubu	24	17,6250	1,71471			

Tablo 9 incelendiğinde deney grubunun TCİTADYTÖ önem alt boyutu son-testinden elde ettiği toplam puan ortalaması $\bar{x}=20,4680$ olarak ölçülürken, kontrol grubunun TCİTADYTÖ önem alt boyutu son-testinden elde ettiği toplam puan ortalaması $\bar{x}=17,6250$ olarak ölçülmüştür. Tablo 9 doğrultusunda deney ve kontrol gruplarına son-test olarak uygulanan TCİTADYTÖ önem alt boyutu sonuçlarında gruplar arası anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir [$t(52)= 4,904; p < .05$]. Tespit edilen bu fark deney grubu lehinedir.

Bulgular doğrultusunda T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi “Ya İstiklal Ya Ölüm” ünitesi konuları için geliştirilen otantik bir uzaktan öğrenme sisteminin, öğrencilerin derse yönelik tutumlarına pozitif yönde etki ettiği söylenebilir.

Üçüncü Alt Problem

Araştırmanın üçüncü alt problemi olarak “Otantik bir uzaktan öğrenme sisteminin (Seyyah’ın) öğrencilerin tarihsel empati becerilerine etkisi nedir?” sorusu belirlenmiştir. Bu soruya cevap bulabilmek için deney ve kontrol grubundaki öğrencilere TEÖ ön-test, son-test olarak uygulanmıştır. Bu ölçekten elde edilen ön-test, son-test verileri arasında anlamlı bir farklılığın olup olmadığını tespit edebilmek için bağımsız gruplar t-testi analizi yapılmıştır. Elde edilen bulgular ölçeğin, bilişsel ve duyuşsal empati alt boyutlarını kapsayacak şekilde incelenerek aşağıdaki tablolarda sunulmuştur.

Tablo 10. Deney ve kontrol gruplarının TEÖ, bilişsel empati alt boyutundan elde edilen ön-test puanlarına ilişkin bağımsız gruplar t-testi sonucu

	N	$\bar{x}$	S	sd	t	p
Deney Grubu	30	20,9333	5,5828	52	-,1492	,142
Kontrol Grubu	24	21,3750	6,4391			

Tablo 10 incelendiğinde deney grubunun TEÖ, bilişsel empati boyutu ön-testinden aldığı toplam puan ortalaması $\bar{x}=20,9333$ olarak tespit edilirken, kontrol grubunun TEÖ bilişsel empati boyutu ön-testinden aldığı toplam puan ortalaması $\bar{x}= 21,3750$ olarak belirlenmiştir. Tablo 10’a göre deney ve kontrol gruplarına ön-test olarak uygulanan TEÖ bilişsel empati alt boyutu sonucunda gruplar arası anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir [$t(52)= -,1492; p > .05$]. Bu tespit sonucunda deney ve kontrol grubu öğrencilerinin uygulama öncesinde birbirlerine denk oldukları söylenebilir.

Tablo 11. Deney ve kontrol gruplarının TEÖ bilişsel empati alt boyutundan elde edilen son-test puanlarına ilişkin bağımsız gruplar t-testi sonucu

	N	$\bar{x}$	S	sd	t	p
Deney Grubu	30	33,3667	2,04237	52	7,316	,000
Kontrol Grubu	24	21,4167	6,01387			

Tablo 11'e göre deney grubunun TEÖ bilişsel empati alt boyutu son-testinden elde ettiği toplam puan ortalaması $\bar{x}= 33,3667$ olarak tespit edilirken, kontrol grubunun TEÖ bilişsel empati alt boyutu son-testinden elde ettiği toplam puan ortalaması $\bar{x}= 21,4167$ olarak belirlenmiştir. Tablo 11 incelendiğinde deney ve kontrol gruplarına son test olarak uygulanan TEÖ bilişsel empati alt boyutu sonucunda gruplar arası anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir [$t(52)=-,7,316;p<.05$]. Tespit edilen bu fark deney grubu lehinedir.

Tablo 12. Deney ve kontrol gruplarının TEÖ duyuşsal empati alt boyutundan elde edilen ön-test puanlarına ilişkin bağımsız gruplar t-testi sonucu

	N	$\bar{x}$	S	sd	t	p
Deney Grubu	30	18,0333	4,18934	52	-2,438	,18
Kontrol Grubu	24	20,5833	3,29580			

Tablo 12 incelendiğinde deney grubunun TEÖ duyuşsal empati boyutu ön- testinden aldığı toplam puan ortalaması $\bar{x}=18,0333$ olarak tespit edilirken, kontrol grubunun TEÖ duyuşsal empati boyutu ön-testinden aldığı toplam puan ortalaması $\bar{x}= 20,5833$ olarak belirlenmiştir. Tablo 12'ye göre deney ve kontrol gruplarına ön-test olarak uygulanan TEÖ duyuşsal empati alt boyutu sonucunda gruplar arası anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir [$t(52)=-2,438;p>.05$]. Bu tespit sonucunda deney ve kontrol grubu öğrencilerinin uygulama öncesinde birbirlerine denk oldukları ifade etmek mümkündür.

Tablo 13. Deney ve kontrol gruplarının TEÖ duyuşsal empati alt boyutundan elde edilen son-test puanlarına ilişkin bağımsız gruplar t-testi sonucu

	N	$\bar{x}$	S	sd	t	p
Deney Grubu	30	24,5000	4,7682	52	6,382	,000
Kontrol Grubu	24	19,8750	3,8820			

Tablo 13 incelendiğinde deney grubunun TEÖ duyuşsal empati alt boyutu son- testinden elde ettiği toplam puan ortalaması $\bar{x}=24,500$ olarak ölçülürken, kontrol grubunun TEÖ duyuşsal empati boyutu son-testinden elde ettiği toplam puan ortalaması $\bar{x}=19,8750$ olarak ölçülmüştür. Tablo 13'e göre deney ve kontrol gruplarına son-test olarak uygulanan TEÖ duyuşsal empati alt boyutu sonucunda gruplar arası anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir [$t(52)=6,382;p<.05$]. Tespit edilen bu fark deney grubu lehinedir.

Bulgular, T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi Ya İstiklal Ya Ölüm ünitesi konuları için geliştirilen otantik bir uzaktan öğrenme sisteminin öğrencilerin tarihsel empati yapabilme becerilerine katkı sağladığını ortaya koymaktadır.

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Otantik bir uzaktan öğrenme sisteminin (Seyyah) öğrencilerin akademik başarılarına etki düzeyi nedir? alt problemine ait sonuçlar ve tartışmalar

Deney grubu öğrenme sürecini otantik bir uzaktan öğrenme sistemi olan Seyyah uygulaması ile gerçekleştirmiştir. Kontrol grubuna ise müdahale edilmemiştir. Yapılan analizler sonucunda deney ve kontrol gruplarının akademik başarıları arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. Bu farkın deney grubu lehine olması, otantik bir uzaktan öğrenme sistemi olan Seyyah'ın akademik başarıyı arttırmada etkili olduğunu desteklemektedir.

Otantik öğrenme yaklaşımının incelendiği benzer çalışmalarda da akademik başarının araştırıldığı tespit edilmiştir. Bu sebeple mevcut çalışmalar ve bu araştırmadan elde edilen sonuçları karşılaştırmak ve desteklemek mümkündür. Bu araştırmalar şu şekildedir:

Gençoğlan (2017) tarafından gerçekleştirilen bir çalışmada otantik öğrenme farklı yöntemlerle harmanlanmış ve uygulanmıştır. Araştırma sonucunda öğrencilerin akademik başarılarında istatistiksel olarak anlamlı bir fark elde edilmiştir. Aydın (2019) tarafından yapılan çalışmada, otantik öğrenme etkinliklerinin kullanımının ders başarısını olumlu yönde etkilediği tespit edilmiştir. Johnson (2007) tarafından yürütülen çalışmada, otantik değerlendirmenin kullanımının başarıyı artırdığı görülmüştür. İneç (2017) tarafından yapılan çalışmada, geo-medya destekli otantik öğrenme ortamı öğrenenlere sunulmuştur. Elde edilen sonuçlara göre deney grubu öğrencilerinin akademik başarılarının kontrol grubuna göre daha yüksek olduğu belirtilmiştir. Bruffy (2012) tarafından yapılan çalışmada, otantik görev kullanımının öğrencilerin akademik başarıları üzerindeki etkisinin oldukça yüksek olduğu tespit edilmiştir. Kim (2003) tarafından yapılan çalışmada, yapılandırmacı anlayışa uygun olarak düzenlenen sınıflarda, otantik değerlendirme kullanımının öğrenci başarısına pozitif etki ettiği tespit edilmiştir. Koçyiğit ve Zembat (2013) tarafından yürütülen çalışmada, süreçte otantik görev temelli öğretim programının, öğretmen adaylarının başarılarına olumlu yönde etki ettiği belirtilmiştir.

Otantik bir uzaktan öğrenme sisteminin (Seyyah) öğrencilerin derse yönelik tutumlarına etkisi nedir? alt problemine ait sonuçlar ve tartışmalar

Otantik bir uzaktan öğrenme sistemi olan Seyyah uygulaması ile öğrenme sürecini gerçekleştiren deney grubu öğrencilerinin derse yönelik tutumlarının, kontrol grubu öğrencilerine göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Ölçme aracının sevgi, ilgi ve önem alt boyutları sonucuna bakıldığında, deney grubu öğrencileri kontrol grubu öğrencilerine göre anlamlı yönde bir değişim göstermiştir. Bu durum ise geliştirilen otantik bir uzaktan öğrenme sisteminin öğrencilerin derse yönelik tutumlarını geliştirmek ve pozitif yönde değiştirmek için oldukça faydalı olduğunu göstermektedir.

Otantik öğrenme yaklaşımının kullanıldığı benzer araştırmalarda da derse yönelik tutum boyutu araştırılmıştır. Benzer araştırmalardan elde edilen sonuçlar şu şekildedir:

Azarmi (2010) tarafından yapılan çalışmada, derslerde sunulan oyunları kazanmanın, deney grubu öğrencilerini süreçte daha fazla motive ettiği belirlenmiştir. Güneş, Arıkan ve Çetin (2020) tarafından yapılan çalışmada ilk kez otantik CBS uygulamalarına ilişkin tutum ölçeği uygulanmıştır. Elde edilen sonuçlar deney grubu öğrencilerinin tutumlarının olumlu yönde etkilendiğini göstermektedir. Hamurcu (2016) tarafından yapılan çalışmada otantik öğrenme sürecinin, Türkçe dersine yönelik öğrenci tutumlarını pozitif yönde etkilediği ifade edilmiştir. Gündoğan (2017) tarafından yürütülen çalışmada, otantik görev temelli öğrenme ortamlarının öğrencilerin Hayat Bilgisi dersine yönelik tutumlarına pozitif yönde etki ettiği belirlenmiştir. Blum (2002) tarafından yapılan çalışma, otantik öğrenme deneyimlerinin öğrencilerin matematik dersine yönelik pozitif yönde tutum geliştirmelerine fırsat sunduğunu göstermektedir. Koçyiğit (2011) tarafından yapılan çalışmada deney grubu öğretmen adaylarının derse karşı tutumlarının uygulama sonrasında anlamlı bir farklılık gösterdiği belirlenmiştir. Nişancı (2013) tarafından yapılan çalışmada otantik İngilizce şarkıların öğrencilerin akademik ve duygusal konulardaki algılarına ilişkin olumlu yönde etki ettiği tespit edilmiştir. Sellüm (2020) tarafından yapılan çalışmada ise fen bilimleri dersine yönelik tutum ölçeği uygulanmış ve deney grubu ile kontrol grubu arasında anlamlı bir farklılık elde edilememiştir. Ancak uygulanan ölçeğin istekli/isteksiz olma alt boyutunda her iki grubun da kendi içinde son test puanları lehine istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu çalışmada otantik öğrenme uygulamalarının derse yönelik tutuma nötr etki ettiğini ifade etmek mümkündür.

Otantik bir uzaktan öğrenme sisteminin (Seyyah) öğrencilerin tarihsel empati becerilerine etkisi nedir? alt probleminde ait sonuçlar ve tartışmalar

Otantik bir uzaktan öğrenme sistemi olan Seyyah ile süreçte öğrenenlere çeşitli senaryolarla desteklenen videolar sunulmuştur. Bu videoları izleyen öğrencilerin o dönemi algılamaları ve tarihsel empati yapabilme becerilerinin geliştirilmesi beklenmiştir. Tarihsel empati düzeylerinin belirlenebilmesi için iki alt boyutu olan bir ölçek kullanılmıştır. Ölçekten elde edilen bulgular deney grubu öğrencilerinin kontrol grubu öğrencilerine göre tarihsel empati becerilerinin istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık sağladığını göstermektedir. Dolayısıyla geliştirilen bu sistemin öğrencilerin tarihsel empati yapabilme becerilerinin geliştirilmesi sürecinde etkili olduğunu ifade etmek mümkündür.

Literatürde otantik öğrenme yaklaşımı ile çeşitli becerileri ve bunların yansıtılma düzeylerini tespit etmek için gerçekleştirilmiş araştırmalar mevcuttur. Bu araştırmalardan bazıları şu şekildedir:

Pullu (2019) tarafından yapılan çalışmada otantik görev odaklı uygulama kullanımının, deney grubu öğrencilerinin problem çözme becerilerinin, kontrol grubu öğrencilerine göre daha fazla geliştiğini göstermektedir. Kinay (2015) tarafından yürütülen çalışmada otantik değerlendirme yaklaşımına uygun uygulamalar kullanılmıştır. Araştırma sonucunda bu uygulamaların öğretmen adaylarının problem çözme becerilerinin geliştirilmesinde daha etkili olduğu tespit edilmiştir. Nas (2020) tarafından yapılan çalışmada otantik öğrenme sürecine katılan öğrenenlerin, yaratıcı problem çözme

becerilerinin pozitif yönde etkilendiği belirlenmiştir. Baştürk (2019) tarafından yürütülen çalışmada otantik öğrenme uygulamaları kullanılmıştır. Bu uygulamaların öğrencilerin eleştirel düşünme becerilerini geliştirdiği ifade edilmiştir. Aynas (2018) tarafından yapılan çalışmada otantik öğrenme uygulamalarının deney grubu öğrencilerinin problem çözme becerilerine pozitif yönde etki ettiğini gösterirken, aynı zamanda kendilerini ifade edebilme becerilerini de olumlu yönde geliştirdiği tespit edilmiştir. Özenoğlu ve Baltacı (2021) tarafından yürütülen çalışma otantik görev odaklı uygulamalar ile gerçekleştirilmiştir. Ancak bu uygulamalar öğrencilerin problem çözme becerilerinde istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık meydana getirmemiştir. Dolayısıyla çalışmada otantik görev odaklı uygulamaların, öğrencilerin becerilerini geliştirmelerinde etkisiz olduğunu ifade etmek mümkündür.

Otantik bir uzaktan öğrenme sisteminin öğrencilerin akademik başarılarını artırdığı, derse yönelik tutumlarına olumlu yönde etki ettiği ve tarihsel empati yapabilme becerilerini geliştirdiği görülmektedir. Genel itibarıyla bakıldığında ise araştırmadan elde edilen nicel sonuçlar ile literatür taramasından elde edilen nicel sonuçlar birbirini desteklemektedir.

Elde edilen bu sonuçlar doğrultusunda çeşitli önerilerde bulunulabilir. Bunlar;

- Seyyah'ın disiplinler arası çoklu bir ortam uygulaması olması nedeniyle diğer derslere entegre edilmesi yeni araştırmaların tasarlanmasını sağlayabilir,
- Seyyah, pandemi döneminde birçok öğrenciye öğrenme deneyimi sağladığından, yaygın bir uzaktan öğrenme sistemi olarak kullanılabilir,
- Seyyah ile empati, kanıt kullanma, harita okuryazarlığı, konum analizi, zaman ve kronolojiyi algılama gibi becerilerin geliştirilmesi için çalışmalar yapılabilir.

KAYNAKÇA

- Akbaba, B. (2009). Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersinin öğretimine yönelik bir durum değerlendirmesi (Gazi Üniversitesi örneği). *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 13(1),29-52.
- Altıkulaç, A. (2014). *Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersinde hatıratların kullanımının öğrenme sürecine etkisi* (Yayımlanmamış doktora tezi). Gazi Üniversitesi, Ankara, Türkiye.
- Aydın, O. (2019). *Otantik öğrenme ortamlarının 4. sınıf matematik ders başarısı ve akademik özgüvenlerine etkisi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Burdur, Türkiye.
- Aynas, N. (2018). *Fen bilimleri dersinde otantik öğrenme uygulamalarını etkisinin incelenmesi* (Yayımlanmamış doktora tezi). Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Van, Türkiye.
- Azarmi, S. (2010). *The use of authentic games in English language teaching* (Yayımlanmamış doktora tezi). Gazi Üniversitesi, Ankara, Türkiye.
- Baştürk, G. (2019). *Otantik öğrenme uygulamalarının öğrencilerin eleştirel düşünme becerileri ve sosyal bilgiler dersine yönelik tutumlarına etkisi* (Yayımlanmamış doktora tezi). Sakarya Üniversitesi, Sakarya, Türkiye.
- Bektaş, M. & Horzum, M. B. (2014). *Otantik Öğrenme*. Ankara: Pegem Akademi.
- Bektaş, M. & Horzum, M. B. (2019). Eğitim ve otantik öğrenme. İçinden B. Ata, M. Bektaş & M. B. Horzum (Ed.), *Otantik Öğrenme* (pp. 1-48). Ankara: Vize Akademik.
- Bektaş, M. & Horzum, M. B. (2019). Otantik öğrenmede kullanılabilir yöntem- Teknik ve Uygulama Örnekleri. İçinden B. Ata, M. Bektaş ve M. B. Horzum (Ed.), *Otantik Öğrenme* (pp. 75-100). Ankara: Vize Akademik.
- Blum, K. M. (2002). *Enhancement of student learning and attitude towards mathematics through authentic learning experiences* (Yayımlanmamış doktora tezi). Curtin University, Avustralya.
- Bruffy, W. R. (2012). *Authentic tasks: a participatory action research study on a teaching method for the inclusive classroom* (Yayımlanmamış doktora tezi). Northeastern University, Boston, ABD.
- Cresswell, J. W. (2016). *Araştırma deseni. Nitel, nicel ve karma yöntem yaklaşımları* (Çev. Ed. S. B. Demir), Ankara: Eğiten Kitap.
- Çalışkan, H. & Demir, B. (2019). Ergenlerde tarihsel empati ölçeğinin geliştirilmesi: geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Turkish History Education Journal*, 8(1), 129–149. <https://doi.org/10.17497/tuhed.557538>
- Duran, M. (2014). *Araştırmaya dayalı öğrenme yaklaşımının maddenin tanecikli yapısı ünitesi kavramsal anlama düzeyi ve bazı öğrenme çıktıları üzerine etkisi* (Yayımlanmamış doktora tezi). Gazi Üniversitesi, Ankara, Türkiye.
- Gençoğlan, D. M. (2017). *Otantik örnek olay destekli argümantasyon tabanlı bilim öğrenme yaklaşımının 8. sınıf öğrencilerinin asitler ve bazlar konusundaki başarılarına, tutum ve bilimsel süreç becerilerine etkisi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Kahramanmaraş, Türkiye.
- Gündoğan, A. (2017). *Hayat bilgisi dersinde otantik görev temelli öğrenme ortamlarını öğrencilerin derse yönelik tutumlarına ve öğrenme süreçlerine yansımaları* (Yayımlanmamış doktora tezi). Eskişehir Anadolu Üniversitesi, Eskişehir, Türkiye.
- Güneş, G., Arıkan, A. & Çetin, T. (2020). Analysing the effect of authentic learning activities on achievement in social studies and attitudes towards geographic information system (GIS). *Participatory Educational Research (PER)*, 7(3), 247-264. <https://doi.org/10.17275/per.20.45.7.3>

- Hamurcu, G. C. (2016). *İlköğretim 7. sınıf Türkçe dersinde otantik öğrenmenin öğrencilerin problem çözme ve okuduğunu anlama becerileri ile derse ilişkin tutumlarına etkisi* (Yayımlanmamış doktora tezi). İnönü Üniversitesi, Malatya, Türkiye.
- Hastürk, H. G & Çetin, A. (2020). Öğretmen adaylarının otantik öğrenme yaklaşımı ile ilgili görüşleri: çevre eğitimi. İçinden İ. Dökme & S. Benzer (Ed.), *Fen eğitimi araştırmalarında güncel bakış* (pp.129–144), Ankara: Akademisyen Yayınevi.
- İneç, Z. F. (2012). *Sosyal bilgiler eğitiminde internet tabanlı CBS uygulaması* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Erzincan Üniversitesi, Erzincan, Türkiye.
- İneç, Z. F. & Akpınar, E. (2012). A web based geographical information system application: Seyyah. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(2), 111–130.
- İneç, Z. F. (2017). *Sosyal bilgiler dersinde geo-medya destekli otantik öğrenme ortamının öğrenmeye etkisi* (Yayımlanmamış doktora tezi). Erzincan Üniversitesi, Erzincan, Türkiye.
- İneç, Z. F. & Akpınar, E. (2017). Sosyal bilgilerin otantik öğretiminde yeni yaklaşımlar. *International Journal of Social Science Research*, 6(2), 46–65.
- İneç, Z. F. (2020a). Otantik öğrenme. İçinden İ. Kozikoğlu (Ed.), *Eğitimde Güncel Yaklaşımlar* (pp.17–36). Ankara: Pegem Akademi.
- İneç, Z. F. (2020b). Sosyal bilimlerde uzaktan eğitim çalışmalarının ders aktarım sistemleri açısından analizi. İçinden E. Yeşiltaş (Ed.), *Sosyal bilimlere uzaktan eğitimde bakış* (pp. 93-124). Ankara: Pegem Akademi.
- Johnson, Y. L. (2007). *The efficiency of authentic assessment versus pencil and paper testing in evaluating student achievement in a basic technology course* (Yayımlanmamış doktora tezi). Walden University, Minneapolis, ABD.
- Kalelioğlu, O. (2017). Üniversitelerde, Atatürk İlkeleri ve İnkılap dersleri nasıl olmalıdır? *Uluslararası Beşeri Bilimler ve Eğitim Dergisi*. 3(2). 183 – 194.
- Kılıç, S. (2013). Örnekleme yöntemleri. *Journal of Mood Disorders*, 3(1), 44–46. <https://doi.org/10.5455/jmood.20130325011730>
- Kim, S. (2003). The effect of authentic assessment strategy on students achievement in a constructivist classroom. İçinden A. Rossett (Ed.), *Proceedings of E-Learn 2003-World Conference on E-Learning in Corporate, Government, Healthcare, and Higher Education* (pp. 257-260). Phoenix, Arizona, ABD: Association for the Advancement of Computing in Education (AACE).
- Kinay, İ. (2015). *Otantik değerlendirme yaklaşımının öğretmen adaylarının problem çözme becerileri ile öğrenmeye ve katılımcı değerlendirmeye yönelik inançlarına etkisinin incelenmesi* (Yayımlanmamış doktora tezi). Gaziantep Üniversitesi, Gaziantep, Türkiye.
- Koçyiğit, S. (2011). *Otantik görev odaklı yapılandırmacı yaklaşımın öğretmen adaylarının başarılarına, derse karşı tutumlarına ve problem çözme becerilerine etkisi* (Yayımlanmamış doktora tezi). Marmara Üniversitesi, İstanbul, Türkiye.
- Koçyiğit, S. & Zembat, R. (2013). Otantik görevlerin öğretmen adaylarının başarılarına etkisi, *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28(3), 291-303.
- Körhasan, A. (2022). *Ortaöğretim Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi öğretim programının değerlendirilmesi (2018)*. (Yayımlanmamış doktora tezi). Hacettepe Üniversitesi Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Enstitüsü, Ankara, Türkiye.
- Kulakaç, E. E. (2020). *Ortaokul 5. sınıf öğrencilerinin matematik motivasyonları ile öğrenme stratejileri arasındaki ilişkinin incelenmesi: Sakarya ili örneği* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Sakarya Üniversitesi, Sakarya, Türkiye.
- Lombardi, M. M. (2007). Authentic learning for the 21st century an overview. *Educause*.

- Millî Eğitim Bakanlığı [MEB], (2018). *T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi öğretim programı (Ortaokul 8. Sınıf)*, Ankara. <http://mufredat.meb.gov.tr/Dosyalar/201812104016155-inkilap%20tarihi%20ve%20ataturkculuk%20ogretim%20programi.pdf> Erişim tarihi: 13.07.2020.
- Mims, C. (2003). *Authentic learning: a practical introduction & guide for implementation*. Meridian. https://meridian.ced.ncsu.edu/archive/win2003/authentic_learning/. Erişim tarihi: 25.08.2020.
- Nişancı, İ. (2013). *Otantik şarkıların İngilizce öğretiminde kullanımı: öğrenci algıları analizi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Dicle Üniversitesi, Diyarbakır, Türkiye.
- Özenoğlu, Y. E. & Baltacı, Ş. (2021). Grupla robotik programlamada otantik görev odaklı uygulamaların problem çözme becerileri üzerindeki etkisi. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 34(2), 568-623. DOI: 10.19171/uefad.873423
- Pullu, E. K. (2019). *Programlama öğretiminde otantik görev odaklı uygulamaların öğrencilerin akademik başarısına, tutumlarına, problem çözme ve yaratıcı düşünme becerilerine etkisi* (Yayımlanmamış doktora tezi). Fırat Üniversitesi, Elazığ, Türkiye.
- Rule, A. C. (2006). The components of authentic learning. *Journal of Authentic Learning*, 3(1), 1-10.
- Sellüm, F. S. (2020). *Fen bilimleri dersinde otantik öğrenme uygulamalarının öğrencilerin karar verme becerilerine ve bu derse yönelik tutumlarına etkisi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Sakarya Üniversitesi, Sakarya, Türkiye.
- Sezen, S. (2020). *Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi dersinin uzaktan eğitim yoluyla verilmesi konusunda öğrenciler ve öğretim elemanları ne düşünüyor?: Tek durumlu bir örnek olay çalışması*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Aydın, Türkiye.
- Türk Dil Kurumu [TDK]. (2020). *Otantik*. Türk Dil Kurumu Güncel Türkçe Sözlüğü.
- Uyar Uslan, E. (2006). *Öğrenme stratejileri kullanımının ingilizce dilbilgisi başarısı üzerindeki etkiliği* (Yayımlanmamış doktora tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir, Türkiye.
- Yanpar Şahin, T. (1994). İlkokul 4. Sınıf sosyal bilgiler dersinde akademik benlik kavramı, ders içi öğrenme ve ders dışı çalışma yolları ile başarı ilişkisi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10, 43-48.
- Yeşiltaş, E. & Yılmaz, A. (2015). T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersine yönelik tutum ölçeği; geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Zeitschrift für die Welt der Türken/Journal of World of Turks*, 7(3), 233-254.